

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej: **S.**, IČO: X., proti povinnému: **K., nar. X., J.**, zastúpený opatrovníčkou J., M., **o vymoženie 66,38 eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 37 Er 4698/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2011, č. k. 18 CoE 706/2010-18 a proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 10. novembra 2009, č. k. 37 Er 4698/2006-12, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2011, č. k. 18 CoE 706/2010-18 a uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 10. novembra 2009, č. k. 37 Er 4698/2006-12 vo výroku o trovách exekúcie **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** v rozsahu zrušenia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Oprávnená podala dňa 21. júla 2006 na Exekútorskom úrade súdneho exekútora Bc. V. (ďalej len súdny exekútor) návrh na vykonanie exekúcie. Dňa 24. októbra 2006 vydal Okresný súd Bratislava II poverenie č. 5102*022657 pre tohto súdneho exekútora na vymoženie sumy 66,38 eur (2 000,- Sk), predstavujúcej pokutu uloženú povinnému za priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky v blokovom konaní na základe bloku na pokutu nezaplatenú na mieste, ktorý nadobudol právoplatnosť 06. júla 2004 a vykonateľnosť 21. júla 2004.

Súdny exekútor doručil 17. januára 2008 Okresnému súdu Bratislava II podnet na zastavenie exekúcie ex offo z dôvodu preklúzie pohľadávky.

Okresný súd Bratislava II uznesením z 10. marca 2009 č. k. 37 Er 4698/2006-7 exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len Exekučný poriadok) z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia trojročnej prekluzívnej lehoty v zmysle ustanovenia § 88 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení účinnom v čase rozhodnutia. Následne uznesením z 10. novembra 2009 č. k. 37 Er 4698/2006-12 zaviazal oprávnenú uhradiť súdному exekútorovi trovy exekúcie v sume 47,80 eur a svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že nakoľko počas exekúcie došlo k preklúzii práva oprávnenej z exekučného titulu, oprávnená od začiatku exekučného konania znášala riziko neúspechu exekúcie v prípade uplynutia prekluzívnej doby.

Na odvolanie oprávnenej proti výroku o trovách exekúcie Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. novembra 2011, č. k. 18 CoE 706/2010-18 uznesenie súd prvého stupňa potvrdil a povinnému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení uznesenia odvolací súd uviedol, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa ohľadne uloženej povinnosti platiť trovy exekúcie oprávnenou korešponduje s ustálenou judikatúrou všeobecných súdov, a preto sa odvolací súd obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Uloženú povinnosť platiť trovy exekúcie v tomto prípade považoval za správnu z hľadiska zásad procesného výsledku exekučného konania, ako súčasť civilného procesu, ktorým je neúspech povinného.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 31. januára 2012.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky na podnet oprávnenej podal mimoriadne dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu ako i prvostupňového súdu podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. Navrhol obe rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Mimoriadne dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci oboma súdmi. Uviedol že súd môže uložiť oprávnenému povinnosť nahradiť nevyhnutné trovy exekúcie v zmysle § 203 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku len v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho zavinením, alebo, ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Predmetné zákonné ustanovenie upravuje výnimku zo

zásady zakotvanej v ustanovení § 197 Exekučného poriadku. Dovolateľ poukázal na skutočnosť, že návrh na vykonanie exekúcie bol podaný včas (pred uplynutím trojročnej prekluzívnej lehoty), preto neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu. Oprávnená nemohla postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ani dĺžku exekučného konania v jeho priebehu ovplyvniť. Poukázal tiež na to, že súd by bol povinný exekúciu zastaviť i z úradnej moci, ak by zistil stratu účinnosti exekučného titulu v priebehu konania. Konštatoval, že náhradu nevyhnutných nákladov na vykonanie exekúcie možno uložiť oprávnenej podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Nedostatok majetku povinného na náhradu trov exekúcie však musí byť v exekučnom konaní preukázaný. Ak márne uplynie prekluzívna lehota na nútený výkon rozhodnutia, povinnému nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi. Oprávnenej nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi len preto, že podala návrh na vykonanie exekúcie. Vždy treba skúmať, či oprávnená procesné zavinila zastavenie exekúcie, a ak zavinila, aj mieru jej zavinenia. Procesné zavinenie oprávnenej nemožno bez ďalšieho založiť iba na jej dispozičnom úkone - podaní návrhu na vykonanie exekúcie. Riziko neúspechu exekúcie musí znášať súdny exekútor v prípade, ak povinnosť nahradiť trovy exekúcie nemožno uložiť povinnému ani oprávnenej.

Oprávnená sa vo svojom vyjadrení stotožnila s obsahom mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora, keď nezistila dôvody na jeho doplnenie alebo zmenu.

Povinný ani súdny exekútor sa k podanému mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu orgánu konajúceho v mene oprávnenej (§ 243e ods. 1 a 2 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 3 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O. s. p., môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté uznesenia súdov nižšieho stupňa v časti o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 veta prvá Exekučného poriadku, za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času.

Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, náklady podľa § 196 uhradza povinný.

Podľa § 200 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša

ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 Exekučného poriadku, upravujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však zvaží, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku vo svojom texte teda umožňuje súdu pri zastavení exekúcie prelomiť zásadu zakotvenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, že trovy exekúcie uhrádza zásadne povinný, a oprávňuje ho uložiť povinnosť nahradit' trovy exekúcie oprávnenému. Predpokladom takéhoto postupuje určitá forma procesného zavinenia oprávneného.

Dovolací súd zo spisu zistil, že blok na nezaplatenú pokutu na mieste vydaný Okresným riaditeľstvom Policajného zboru Bratislava II, evidenčné číslo AA 1043002 zo 06. júla 2004, ktorý bol podkladom na vykonanie exekúcie nadobudol vykonateľnosť 21. júla 2004. Návrh na vykonanie exekúcie bol podaný na Exekútorskom úrade Bratislava II, V. 21. júla 2006, t. j. pred dňom straty účinnosti exekučného titulu. Dňa 24. októbra 2006 bol tento súdny exekútor poverený vykonaním exekúcie.

V predmetnej veci nebol splnený žiadny z vyššie uvedených zákonných predpokladov, teda nebol splnený ani dôvod pre použitie výnimky v zmysle § 203 Exekučného poriadku. Pod zavinením oprávnenej v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku treba rozumieť také porušenie procesných predpisov zo strany oprávnenej, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jej konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie.

Dovolací súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, podľa ktorého, pokiaľ oprávnená podala včas návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na jeho vykonanie.

Oprávnená skutočne nemohla nijako ovplyvniť postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto postupu, teda ani prípadné vykonanie exekučného titulu do straty jeho účinnosti v priebehu konania. Navyše súd by mal ex offo povinnosť exekúciu zastaviť, ak by v priebehu konania zistil stratu účinnosti exekučného titulu.

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia krajského ako aj okresného súdu o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Rovnaký právny záver prijal už Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo viacerých svojich rozhodnutiach desiatich obdobných právnu problematiku (napr. sp. zn. 5 MCdo 20/2011, 6 MCdo 4/2010, 7 MCdo 13/2011, 6 MCdo 29/2012).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu a rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. januára 2013

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Mgr. Monika Poliačiková